

EUROPAPARLAMENTET

2004

2009

Plenarhandling

10.11.2004

B6-0162/2004

FÖRSLAG TILL RESOLUTION

till följd av uttalandena av rådet och kommissionen

i enlighet med artikel 103.2 i arbetsordningen

från Jan Marinus Wiersma

för utskottet för utrikesfrågor

om Europeiska unionens militära operation Althea i Bosnien och Hercegovina

Europaparlamentets resolution om Europeiska unionens militära operation Althea i Bosnien och Hercegovina

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av rådets gemensamma åtgärd 2004/570/GUSP av den 12 juli 2004 om Europeiska unionens militära operation i Bosnien och Hercegovina¹,
- med beaktande av artikel 21 i EU-fördraget,
- med beaktande av sina resolutioner av den 10 april 2002 om den europeiska säkerhets- och försvarspolitik (ESFP) och förbindelserna mellan EU och Nato²,
- med beaktande av sina resolutioner om den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken (de viktigaste aspekterna och de grundläggande valen), särskilt resolutionerna av den 26 september 2002³ och den 23 oktober 2003⁴,
- med beaktande av sin resolution av den 13 mars 2003 om den europeiska försvars- och säkerhetspolitikens verksamhet i före detta jugoslaviska republiken Makedonien⁵,
- med beaktande av sin resolution av den 10 april 2003 om den nya europeiska säkerhets- och försvarskonstruktionen⁶,
- med beaktande av artikel 103.2 i arbetsordningen, och av följande skäl:
 - A. Rådet antog en gemensam åtgärd den 12 juli 2004 och Europeiska rådet antog en förklaring om en ESFP-operation i Bosnien och Hercegovina. Denna operation, som går under namnet Althea, är EU:s första större militära operation med ungefär 7000 man. Detta kan jämföras med tidigare mindre militära operationer som Concordia (ungefär 350 man) i före detta jugoslaviska republiken Makedonien och Artemis (ungefär 1400 man) i Kongo.
 - B. Vid militära operationer som går längre än EU:s nuvarande polisuppdrag i Bosnien och Hercegovina bör EU sträva efter bredast möjliga stöd från allmänheten och uppfylla de högsta kraven på demokratisk legitimitet.
 - C. I FN:s säkerhetsråds resolution 1551, som antogs den 9 juli 2004, påminns parterna om att de har åtagit sig att samarbeta fullt ut med Internationella tribunalen för f.d. Jugoslavien för att överlämna alla de personer som åtalas av tribunalen.

¹ EUT L 252, 28.7.2004, s. 10.

² EUT C 127 E, 29.5.2003, s. 579.

³ EUT C 273 E, 14.11.2003, s. 295.

⁴ EUT C 82 E, 1.4.2004, s. 599.

⁵ EUT C 61 E, 10.3.2004, s. 379.

⁶ EUT C 64 E, 12.3.2004, s. 599.

- D. FN:s säkerhetsråd ger sitt stöd till operationen¹, som före slutet av 2004 kommer att överta de flesta av de uppgifter som Natos SFOR-operation utför.
- E. De gemensamma kostnaderna för operationen beräknas till 71,7 miljoner euro, och dessa skall belasta medlemsstaterna direkt, i enlighet med artikel 28.3 i EU-fördraget, och administreras via mekanismen Athena, som inrättats genom rådets beslut 2004/197/GUSP av den 23 februari 2004²,
- F. Säkerhetsrådet i Bosnien och Hercegovina har förbättrats betydligt sedan krigets slut 1995, men det finns fortfarande många hot mot säkerheten i landet som måste uppmärksammas, särskilt i samband med organiserad brottslighet och korruption, internationell terrorism samt oro och spänningar mellan olika folkgrupper.
- G. Den nuvarande instabila institutionella ramen, som upprättades genom Daytonavtalen 1995, gör det inte möjligt för Bosnien och Hercegovina att effektivt och framgångsrikt avvärja dessa risker.
- H. Hundratusentals flyktingar har ännu inte kunnat återvända. Ett skäl till detta är att stora delar av området är oerhört farliga eftersom de fyllts med landminor, såväl trupp- som fordonsminor. Minröjning är en grundförutsättning för ekonomisk utveckling och stabilitet, särskilt när det gäller turism och jordbruk.
- I. Det är mycket angeläget att man, innan man inleder förhandlingar om EU-medlemskap, ingår en fredsuppgörelse mellan Bosnien och dess grannländer, som innebär att Daytonavtalen revideras och att det skapas ömsesidig tillit vid sidan av de formella bilaterala samarbetsavtalen. Fredsuppgörelserna kan förberedas i en internationell konferens där alla regionens länder, EU:s medlemsstater, FN och Förenta staterna deltar.
- J. Natos SFOR-styrka har spelat en avgörande roll för att upprätthålla freden och säkerheten i Bosnien och Hercegovina genom att bidra till att trygga en kontinuerlig stabilitet och förhindra nya våldsamheter.
- K. Nato kommer att upprätta ett huvudkvarter i Sarajevo med ungefär 250 militära och civila anställda vars huvuduppgift blir att fullfölja Natos dialog med Bosnien och Hercegovina om en försvarsreform och att tillsammans med EU påta sig ansvaret för terrorismbekämpningen och för all verksamhet i samband med spaningarna efter utpekade krigsförbrytare. Att man kan gripa de utpekade krigsförbrytarna och dra dem inför rätta är avgörande för världssamfundets, Natos och i sista hand EU:s trovärdighet och en förutsättning för att försoningsprocessen skall kunna gå framåt.
- L. Stabiliseringen av Bosnien och Hercegovina är av mycket stor vikt för stabiliteten i hela regionen, och om dess institutioner stärks kan det bli mycket lättare att nå en lösning på de olösta frågorna om institutioner och självständighet i grannländerna.
1. Europaparlamentet välkomnar EU:s nya samordnade och konsekventa politik för

¹ FN:s säkerhetsråds resolution 1551 (2004) antagen den 9 juli 2004.

² EUT L 63, 28.2.2004, s. 68.

Bosnien och Hercegovina. Den omfattar en övergripande strategi för landet¹, ett nytt mandat för EU:s särskilda representant², civila aspekter som stabiliserings- och associeringsprocessen (SAP) och gemenskapens biståndsprogram för återuppbyggnad, utveckling och stabilisering (CARDS), EU:s polisuppdrag³ samt den framtida militära stabiliseringsstyrkan Althea.

2. Europaparlamentet beklagar på nytt att det inte aktivt får medverka, att fördraget bara medger enkelt samråd med parlamentet och att parlamentet bara får begränsad information.
3. Europaparlamentet beklagar också beslutet att finansiera denna militära operation genom bidrag utanför EU:s allmänna budget.
4. Europaparlamentet anser att operationen Althea kommer att förstärka EU:s övergripande strategi för Bosnien och Hercegovina och kommer att bidra till landets framsteg mot ett eventuellt EU-medlemskap. Parlamentet välkomnar också de uttalanden som gjorts om att denna åtgärd syftar till att förstärka den lokala poliskapaciteten och kampen mot organiserad brottslighet och gradvis lämna över ansvaret för säkerheten till de lokala myndigheterna.
5. Europaparlamentet ger sitt stöd till stabiliserings- och associeringsprocessen i Bosnien och Hercegovina, som utgör en viktig ram för landets utveckling på väg mot EU. Parlamentet välkomnar det nya mandatet för EU:s särskilda representant Lord Ashdown, som skall genomföra det övergripande stödpaketet för Bosnien och Hercegovina, men erinrar återigen om att Bosnien och Hercegovina i första hand måste förlita sig på sina egna insatser.
6. Europaparlamentet välkomnar EU:s beslut att utnyttja Natos resurser och kapacitet för operationen Althea. Detta är en bekräftelse av samarbetet mellan de två organisationerna och en tillämpning av avtalet från december 2002 om EU:s tillgång till Natos planerings- och kommandostrukturer (Berlin Plus).
7. Europaparlamentet förespråkar närmast möjliga samarbete mellan EU:s stabiliseringsstyrka i Bosnien och Hercegovina och de kvarvarande Nato-styrkorna i landet för att klart och tydligt definiera de två organisationernas respektive roller och ansvarsområden.
8. Europaparlamentet välkomnar Natos fortsatta närvaro i Bosnien och anser att man inom ramen för Natos program "Partnerskap för fred" bör inrätta ett separat Nato-högkvarter i Sarajevo, men understryker att EU inte bara bör överta ansvaret för det fredsbevarande uppdraget, utan även för terrorismbekämpningsåtgärder och gripande av krigsförbrytare.
9. Europaparlamentet rekommenderar EU:s särskilda representant (EUSR) att inte bara

¹ Den övergripande strategin för Bosnien och Hercegovia drogs upp vid rådets (yttre förbindelser) möte den 14 juni 2004 och antogs av Europeiska rådet den 17-18 juni 2004, Europeiska unionens råd, 10099/04, Bryssel den 15 juni 2004.

² Rådets gemensamma åtgärd 2004/569/GUSP av den 12 juli 2004. EUT L 252, 28.7.2004, s. 7-9.

³ Rådets gemensamma åtgärd 2002/210/GUSP av den 11 mars 2002; EGT L 70, 13.3.2002, s. 1

ha ett nära samarbete med befälhavaren för EU-styrkan utan även bjuda in Natos representanter till EUSR:s samordningsgrupp i syfte att uppnå samordning och enhetlighet i alla EU:s insatser i Bosnien och Hercegovina.

10. Europaparlamentet gläds åt att tredjeländer har för avsikt att delta i EU:s militära operation.
11. Europaparlamentet anser att denna operation ytterligare kommer att förstärka den kollektiva kapaciteten för planering och hantering av militära operationer på EU-nivå, med tanke på utvecklingen av EU:s civila och militära planeringsenhet. Parlamentet välkomnar avsikten att koppla samman militära åtgärder med andra EU-åtgärder i Bosnien och Hercegovina, till exempel polis-, utvecklings- och utbildningsåtgärder.
12. Europaparlamentet uppmanar Althea-operationen att utfästa sig att i fråga om mänskliga rättigheter följa gemenskapsrätten och internationell rätt.
13. Europaparlamentet anser att det är viktigt att EU:s operation omfattar en kraftfull styrka av gendarmeri-typ (integrerad polisenhet), som kan utföra sådana uppdrag som militären inte har utbildning för och som vanliga poliser inte kan utföra, särskilt eftersom EU:s polisuppdrag inte har några verkställande befogenheter utan enbart kan ha en rådgivande funktion och övervaka utvecklingen. Parlamentet betonar i detta sammanhang att det är angeläget att förstärka insatserna för att skapa en lokal, mångetnisk polisstyrka som alla samhällsgrupper i landet kan ha förtroende för.
14. Europaparlamentet uppmanar EU:s militära styrkor och polisstyrkor samt de civila myndigheterna i Bosnien och Hercegovina att samarbeta nära med varandra för att aktivt söka efter krigsförbrytare och bekämpa alla former av terrorism.
15. Europaparlamentet rekommenderar EU:s styrkor att fortsätta SFOR:s vana att avdela mindre militära enheter att bo bland civilbefolkningen i särskilda ”gästhus”, så att medvetenheten om läget och den avskräckande effekten inte försvinner nu när styrkan minskats från 12 000 till 7 000 man i juni 2004.
16. Europaparlamentet betonar vikten av att tydligt fördela ansvaret för befälsstrukturen mellan befälhavaren för EU-styrkan i Bosnien och Hercegovina och EU:s operationschef (DSACEUR) i SHAPE. Parlamentet gläds åt att en EU-befälshuset kommer att inrättas i Natos regionala högkvarter i Neapel (Italien).
17. Europaparlamentet begär, med tanke på de mer integrerade och samordnade civila och militära aspekterna av operationen Althea, att få ständig information om den senaste utvecklingen från EUSR och att få regelbunden information från ordföranden för Kommittén för utrikes- och säkerhetspolitik (KUSP), som ansvarar för den politiska och strategiska ledningen för EU:s militära operation.
18. För att undvika situationer som dem som uppstod i Kosovo i mars 2004 begär Europaparlamentet information om hur beslutsfattandet skall ske mellan de olika EU-organen i händelse av plötsliga utbrott av våldsamheter. Rådet uppmanas att lämna särskild information om den ”operativa förmågan” och ”insatsreglerna” för Althea-operationen.

19. Europaparlamentet hoppas att upprättandet av EU:s civila och militära planeringsenhet blir ett viktigt steg mot att förmedla analyser och erfarenheter från Althea-operationen, så att EU blir en effektivare aktör när det gäller att civilt och militärt hantera kriser.
20. Europaparlamentet efterlyser en samordning av underrättelseverksamheten, och rekommenderar att en särskild mekanism används för att samordna informationsflödena när det gäller sannolikheten för etniska spänningar mellan EU, Nato, Förenta staterna och de andra aktörerna i regionen.
21. Europaparlamentet uppmanar rådet att fastställa och uppgradera den roll som EU:s övervakningsuppdrag i Bosnien och Hercegovina spelar, så att den blir ändamålsenlig, och att integrera detta civila inslag i Althea-operationen.
22. Europaparlamentet välkomnar den översyn av operationen som skall göras efter sex månader och uppmanar EUSR och ordföranden för KUSP att göra ett uttalande om översynen för parlamentet.
23. Europaparlamentet uppmanar talmanskonferensen att uppdra åt det behöriga utskottet att skicka en delegation till Bosnien och Hercegovina för att utvärdera de framsteg som gjorts.
24. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen och medlemsstaternas och tredjeländernas parlament samt till Bosnien och Hercegovinas parlament och regeringar.